

Kunnskapsdepartementet
Universitets – og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Dato: 8.8.2017
Saksbehandler: Roger Markgraf-Bye
Saksnr.: 2017/9320

Høring om endringer i universitets- og høyskoleloven som følge av lov om statens ansatte og forskriftsfesting av regler om tjenestetidsberegning for stipendiater

1. Innledning

Det vises til brev av 12.5.2017 hvor KD ber om innspill på forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven som følge av innføring av lov om statsansatte og forskriftsfesting av regler om tjenestetidsberegning for stipendiater.

UiO vil innledningsvis takke for oversendte høring. Vår overordnede respons på høringen er at UiO anser det som viktig og nødvendig å forskriftsfeste tjenestetidsberegning for stipendiater.

2. Forslagene i høringsnotatet

KD foreslår hovedsak tre endringer i høringen:

A. Forslag om å endre universitets- og høyskoleloven slik at vikarer for valgte eller åremålsansatte ledere på alle nivåer fratrer uten oppsigelse når den faste innehaver av stillingen kommer tilbake i stillingen. Vikarer med mer enn tre års tjeneste (etter forslag om ny lov) skal ha fortrinnsrett, dvs. arbeidsgiver må vurdere om det finnes annen passende stillingen vikaren kan overta, i så fall tilbys vedkommende denne og skal ikke fratre. Dette tilsvarer dagens bestemmelser i forskrift til tjenestemannsloven § 2 nr. 3.

B. Med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 6-5 første ledd kan det, når det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere, ansettes midlertidig i undervisnings- og forskerstilling. Det forutsettes at vedkommende kvalifiserer seg i løpet av ansettelsesperioden som ikke må vare mer enn tre år. Ansettelsesperioden kan forlenges med tiden det tar å gjennomføre en forsvarlig vurdering av kvalifikasjonene. Det foreslås å endre loven slik at vedkommende må fratre, selv om tjenestetiden har vart i mer enn tre år, hvis vedkommende ikke har kvalifisert seg. Det sendes også på høring et alternativt forslag, der bestemmelsen endres slik at man maksimalt kan være ansatt i tre år med hjemmel i denne bestemmelsen. Det kan også ansettes midlertidig i imtil tre år og seks måneder i

Avdeling for personalstøtte

Postadresse: Postboks 1071 Blindern, 0316
Oslo
Besøksadresse: Problemveien 7, Lucy
Smiths hus, 0316 Oslo

Telefon: 22 85 50 50 (sentralbord)
e-post: postmottak@admin.uio.no

lavere stilling hvis det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å foreta ansettelse, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-5 andre ledd. I dette tilfellet foreslås det å endre universitets- og høyskoleloven slik at ansettelsestiden i stillingen ikke må overstige tre år, alternativt at vedkommende må fratre, selv om ansettelsestiden har vart i mer enn tre år.

C. Det foreslås å fastsette regler om tjenestetidsberegning for stipendiater i forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat.

3. UiOs innspill til de foreslåtte endringene

A) Ad vikarer for åremålstilsatte og valgte ledere

I UiOs høringsuttalelse til lov om statsansatte uttalte UiO at det er behov for å videreføre bestemmelsen i forskriftens § 2 nr. 3. UiO støtter at KD nå gjennom høringsforslaget viderefører en tilsvarende bestemmelse i forskrift til universitets- og høyskoleloven.

B) Ad midlertidig tilsetning i undervisnings- og forskningsstilling der det ikke er meldt klart kvalifiserte søkere til fast stilling

Uhl. § 6-5 første ledd

Bestemmelsen gir i dag mulighet (på visse forutsetninger) å ansette en av søkerne midlertidig i undervisnings- og forskerstilling, hvis det ikke melder seg en klart kvalifisert søker til fast stilling.

KD har bedt om høringsinstansene tilbakemelding på hvorvidt det er behov for å beholde bestemmelsen. Av hensyn til å ivareta fleksibilitet i særskilte tilsetningssaker anser UiO det som hensiktsmessig å beholde bestemmelsen. UiO støtter forslaget om at siste del av første ledd endres i tråd med høringsalternativets alternativ 1.

Uhl. § 6-5 andre ledd

UiO er enig med departementet i at det er behov for å beholde bestemmelsen og at den tilpasses statsansatteloven.

C) Ad foreslåtte endringer vedrørende beregning av stipendiattid

UiO har i flere år påpekt utfordringer knyttet til medregning av stipendiatperiode ved beregning av sammenhengende ansettelsestid, og vi setter stor pris på at det foreslås å regelfeste dette. UiO vil imidlertid påpeke at i forbindelse med høring til lov om statsansatte uttalte UiO at

«UiO mener at medregning av ansettelsestid bør knyttes til tid som er disponert til såkalt «pliktarbeid», dvs som stipendiaten ikke har benyttet til eget utdanningsformål. Da må bestemmelsen om medregning av ansettelsestid begrenses til stipendiatperioder som overstiger tre år, siden den nasjonale forskriften om

ansettelsesvilkår forutsetter at tre år av perioden skal disponeres til forskerutdanning. Hvis en stipendiat er ansatt i kun tre år, så skal vedkommende følge et organisert doktorgradsprogram, ta nødvendige kurs, publisere ett eller flere vitenskapelige arbeider og forsvare sitt arbeid i en disputas. Hensikten med å formalisere dette som ansettelsesforhold er å gi personer som er i et utdanningsløp midler til livsopphold, samt sosiale og helsemessige rettigheter under utdanningsperioden. Alternativet ville vært stipend- eller låneordninger, slik det praktiseres i mange EU-land, og da er det etter vårt syn unaturlig å likestille det med ordinær tjeneste.

Adgang til medregning av ansettelsestid på ett år bør etter UiOs mening forbeholdes stipendiater som er pålagt 25 % pliktarbeid, og dermed ansatt for minimum fire år.

Ut fra formålsbetraktninger ber UiO for øvrig KMD vurdere om også beregning av ansettelsestid i stilling som postdoktor bør reguleres. Stilling som postdoktor har, i likhet med stipendiat, egenkvalifisering som formål. «Pliktarbeid» kan bare pålegges hvis perioden overstiger to år, og to år av ansettelsesperioden disponeres dermed til rent kvalifiseringsformål.»

Forskrift til lov om statsansatte trådte i kraft 1.7.2017. Bestemmelsen vedrørende beregning av tjenestetid for stipendiater fremgår av § 9 (3) og lyder nå som følger:

«Ved direkte overgang fra stilling som stipendiat til annen stilling, medregnes ikke tid brukt til eget doktorgradsarbeid i ansettelsestiden.»

Slik UiO ser det, kan ovennevnte formulering føre til tvil om hvor mye tid som skal regnes med. For å tydeliggjøre dette foreslår UiO at ordlyden harmoniseres med forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat § 1-3, hvor ansettelsesperioden for en stipendiat deles i *forskerutdanning* og *pliktarbeid*.

Ansettelsesperioden for en stipendiat skal omfatte tre år med ren forskerutdanning. Normal ansettelsesperiode er fire år med 25 prosent pliktarbeid. Det vil si at en stipendiat normalt vil ha pliktarbeid på ett år.

I noen tilfeller, for eksempel ved fødselspermisjon, må ansettelsesperioden for stipendiater forlenges slik at de sikres tre år med forskerutdanning. Vilkår for forlengelse står i forskriftens § 2-3. En forlengelse vil føre til at stipendiaten totalt sett får en lengre ansettelse, selv om tiden til pliktarbeid og forskerutdanning vil være den samme. For å unngå tvil om at det kun er pliktarbeidet som skal medregnes i sammenhengende ansettelse etter statsansatteloven §9 (3), bør medregnet ansettelsestid for stipendiater begrenses oppad til ett år. En slik begrensning vil sikre at alle stipendiater med pliktarbeid behandles likt, vil være enkel å praktisere og sørger for lik behandling av kvinner og menn. Det vil samtidig være i tråd med lovendringens formål, nemlig å sikre stipendiatene mulighet til en midlertidig stilling etter stipendiatperioden.

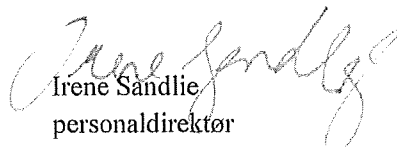
UiO foreslår følgende ordlyd for beregning av tjenestetid for stipendiater:

«Ved direkte overgang fra stilling som stipendiat til annen stilling, medregnes fastsatt pliktarbeid fra stipendiatstillingen, begrenset oppad til ett år.»

Ut fra formålsbetraktninger bes KD vurdere om også beregning av ansettelsestid i stilling som postdoktor bør reguleres. Stilling som postdoktor har, i likhet med stipendiat, egenkvalifisering som formål. Pliktarbeid kan bare pålegges hvis perioden overstiger to år, og to år av ansettelsesperioden disponeres dermed til rent kvalifiseringsformål. En tilsvarende bestemmelse for postdoktorer som for stipendiatene vil være i tråd med formål bak den foreslåtte endringen for stipendiat, nemlig å sikre muligheten til at postdoktorer skal kunne få en midlertidig stilling etter endt åremålsperiode.

Med hilsen

Gunn-Elm Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Irene Sandlie
personaldirektør